

Prawa człowieka

**prawa przysługujące
każdemu człowiekowi**

**bez względu na rasę, kolor skóry,
płeć, język, religię, poglądy,
pochodzenie narodowe lub
społeczne, majątek, urodzenie,
stan zdrowia i inne.**

prawa człowieka

to także wolności, środki
ochrony oraz świadczenia,
których przestrzegania
wszyscy obywatele mogą
domagać się od państwa.

Cechy praw człowieka

powszechne
przyrodzone
niezbywalne
niepodzielne
naturalne

powszechne

obowiązują na całym
świecie i przysługują
każdemu człowiekowi

Policjani
Pełnomocnicy
ds. Ochrony
Praw Człowieka

przyrodzone

przystępują każdemu od
chwili urodzenia

Policyjni
Pełnomocnicy
ds. Ochrony
Praw Człowieka

niezbywalne

nie można się ich zrzec

niepodzielne

wszystkie stanowią integralną i
współzależną całość

naturalne

wynikają tylko z faktu, że
jesteśmy ludźmi

Policyjni
Pełnomocnicy
ds. Ochrony
Praw Człowieka

**Państwo nie nadaje praw
człowieka, jedynie je
potwierdza w aktach
prawa wewnętrznego i
międzynarodowego.**

Wolności i prawa człowieka
wynikają z naszego
człowieczeństwa, a ich źródłem
jest godność ludzka.

Zasada poszanowania godności
ludzkiej jest podstawą
ochrony praw człowieka.

Universal Declaration of Human Rights (1948), Article 1.

„All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood”

Powszechna deklaracja praw człowieka z 1948r., art. 1

„Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem oraz powinni postępować w stosunku do siebie wzajemnie w duchu braterstwa”

Art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r.:

„Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”.

Klasyfikacja praw człowieka

charakter

absolutny

ograniczony

Charakter absolutny mają prawa i wolności, które nie podlegają żadnym ograniczeniom.

Należą do nich:

- wolność od tortur, niehumanitarnego, poniżającego traktowania bądź karania,
- prawo do rzetelnego procesu,
- wolność od skazania za czyn, który nie był zakazany przez prawo karne w czasie popełnienia,
- wolność sumienia,
- wolność przekonań.

Charakter ograniczony oznacza, że prawa i wolności mogą być ograniczone przez państwo tylko w ściśle określonych w prawie sytuacjach oraz proporcjonalnie do występującego zagrożenia.

Przy ograniczeniach uwzględniane jest:

- bezpieczeństwo państwa,
- bezpieczeństwo publiczne,
- ochronę gospodarki kraju,
- ochronę porządku publicznego,
- ochronę zdrowia,
- ochronę wolności i praw innych osób.

Generacje praw człowieka

Katalog dzisiejszych praw i wolności człowieka kształtował się na przestrzeni wieków i w wyniku ewolucji koncepcji ochrony praw człowieka można je dzisiaj podzielić na trzy zasadnicze grupy zwane generacjami.

Generacje praw człowieka:

- prawa osobiste i polityczne,
- prawa socjalne, ekonomiczne i kulturalne,
- prawa solidarnościowe

Pierwsza generacja praw i wolności człowieka obejmuje tak zwane prawa wolnościowe, które zostały ustanowione najwcześniej i są najbardziej chronione, np.:

- prawo do życia,
- zakaz niewolnictwa i poddaństwa,
- prawo do zawierania związku małżeńskiego i zakładania rodziny
- prawo własności

Druga generacja praw i wolności człowieka ustanowionych pod koniec XIX wieku obejmuje tak zwane prawa ekonomiczne, społeczne i kulturalne, np.:

- prawo do pracy,
- prawo do ochrony zdrowia,
- prawo do nauki,
- prawo do uczestnictwa w życiu kulturalnym

Trzecia generacja praw i wolności człowieka są to tak zwane prawa kolektywne, które określają prawa człowieka w relacjach ze wspólnotą ludzką, w której żyje np.:

- prawo do pokoju,
- prawo do życia w czystym środowisku naturalnym,
- prawo do wszechstronnego rozwoju,
- prawo do demokracji

Policyjni
Pełnomocnicy
ds. Ochrony
Praw Człowieka

Systemy ochrony praw człowieka

międzynarodowe

krajowe

Międzynarodowy system ochrony praw człowieka obejmuje działalność organizacji międzynarodowych na poziomie ogólnosiwiatowym takich jak

Organizacja Narodów Zjednoczonych

i na poziomie regionalnym,
np. europejskim, jak

Rada Europy.

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ)
utworzona została w 1945r.

Podstawę prawną funkcjonowania
ONZ stanowi

**Karta Narodów Zjednoczonych
(Karta NZ),**

na której mocy zarówno organizacja, jak i państwa członkowskie zobowiązały się do działania na rzecz ochrony praw człowieka.

Europejski system ochrony praw
człowieka tworzą trzy organizacje:

Rada Europy,

Organizacja Bezpieczeństwa i
Współpracy w Europie,

Unia Europejska

Najbardziej wszechstronne regulacje z zakresu praw człowieka wypracowała Rada Europy (RE).

**Utworzona została
w 1949 r. w Londynie.**

**Obecnie zrzesza
47 państw europejskich.**

**Polska uzyskała członkostwo w tej organizacji
26 listopada 1991 r.**

Krajowy system ochrony praw człowieka odnosi się konkretnie do danego państwa, w którym poprzez **akty prawne** potwierdzone zostają prawa i wolności obywatela.

Kluczowym dokumentem zawierającym katalog praw i wolności przynależnych jednostce jest **konstytucja**. Zagwarantowane w ustawie zasadniczej prawa i wolności stanowią zbiór wartości, podlegających ochronie ze strony wszystkich organów władzy publicznej.

Dlaczego tak dużo uwagi poświęca się
prawom człowieka?

Poszanowanie praw człowieka i godności
ludzkiej uważa się za podstawę
wolności,
sprawiedliwości i
pokoju na całym świecie.